

Jelgavas valstpilsētas pašvaldības izglītības iestāde

Jelgavas 5. vidusskola

Reģ. Nr. 2813900138

Aspazijas ielā 20, Jelgavā, LV-3001, tālrunis: 63026073, e-pasts 5vsk@izglitiba.jelgava.lv

Jelgavas 5.vidusskolas vardarbības novēršanas plāns

*Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 474,
Jelgavas 5. vidusskolas iekšējās kārtības
noteikumiem,
BAC 2024. gada vadlīnijām pēc
rokasgrāmatas
“Sadarbības tīkls konsultatīvā atbalsta
sniegšanai bērniem ar saskarsmes grūtībām
un uzvedības traucējumiem”,
Veselības ministrijas 2023. gada ESF projekta
“Kompleksi veselības veicināšanas un slimību
profilakses pasākumi” vadlīnijām ģirģāšanās
mazināšanai sākumskolās, pamatskolās un
vidusskolās”*

Vardarbības novēršanas plāna **galvenie mērķi** ir radīt:

Drošas un iekļaujošas skolas vides veidošana – veicināt pozitīvas attiecības starp skolēniem un skolotājiem, mazinot konfliktu un vardarbības riskus.

Vardarbības prevencija – identificēt un novērst fizisko, emocionālo, psiholoģisko un digitālo (kiber) vardarbību, izmantojot izglītojošas programmas un uzvedības noteikumus.

Izglītošana un informēšana – mācīt skolēniem un skolotājiem atpazīt un novērst vardarbību, kā arī veicināt emocionālo inteliģenci un konfliktu risināšanas prasmes.

Atbalsta sistēmas nodrošināšana – izveidot efektīvas palīdzības iespējas cietušajiem, tostarp konsultācijas, uzticības personas un sadarbību ar speciālistiem (piemēram, psihologiem, sociālajiem pedagogiem).

Skaidri noteikumi un atbildība – definēt un ieviest skaidrus skolas iekšējās kārtības noteikumus, kas nepieļauj vardarbību, un nodrošināt atbilstošu rīcību pārkāpumu gadījumā.

Sadarbība ar vecākiem un sabiedrību – iesaistīt vecākus, pašvaldību un citas institūcijas vardarbības mazināšanā un bērnu drošības veicināšanā.

1. Jelgavas 5.vidusskolā aizliegta un nekādos apstākļos nav pieļaujama jebkāda veida **vardarbība** (**emocionāla** – apsūkšana neķītros lamu vārdos, cieņu aizskarošu piezīmju izteikšana, draudu izteikšana; **fiziska** – iedunkāšana, grūstīšana, sišana; **seksuāla** – nepiedienīgu piedāvājumu izteikšana, intīmu ķermeņa daļu aizskaršana, apģērba piespiedu novilkšana, piespiedu seksuālas darbības).

2. Skolēniem, kuri skolā sastopas ar vardarbību – izjūt vai piedzīvo pazemojumu, cieņas un goda aizskārumu, draudus savai veselībai un dzīvībai, kā rezultātā rodas problēmsituācijas (konflikti, strīdi, kautiņi) – personīgi vai ar vecāku vai bērnu likumīgo pārstāvju (turpmāk – vecāku) starpniecību nekavējoties mutiski vai rakstiski jāinformē par problēmsituāciju un jāvērsas pie kāda no minētajiem skolas darbiniekiem:

- klases audzinātāja,
- sociālā pedagoga,

- skolas medmāsas,
- skolas psihologa,
- dežūrskolotāja,
- jebkura skolas darbinieka,
- skolas administrācijas.

3. Skolēnu un viņu vecākus jāuzklausā un saziņā ar vardarbībā cietušā skolēna vajadzībām jāorganizē tālāka palīdzības sniegšana atbilstoši skolas darbinieku amata aprakstam.

4. Problēmsituācijas skolā izskata, noskaidro lietas apstākļus, nepieciešamības gadījumā apkopo citu skolēnu vai darbinieku liecības, izvērtē un sniedz pedagoģisko vērtējumu problēmsituācijā iesaistītajiem skolēniem un viņu vecākiem:

- 4.1. klases audzinātājs,
- 4.2. sociālais pedagogs un/vai psihologs,
- 4.3. skolas administrācija.

5. Problēmsituācijas skolā tiek izvērtētas 4. punktā noteiktajā secībā.

5.1. Ja konflikts starp iesaistītajiem skolēniem atrisināts ar klases audzinātāja pedagoģiskajām darbībām, 4.2. un 4.3. punktā norādīto speciālistu darbības nav nepieciešamas.

5.2. Ja konflikts atrisināts sociālā pedagoga sociālpedagoģisko korekcijas darbību rezultātā, 4.3. punktā minēto pārstāvju darbība nav nepieciešama.

5.3. Skolas administrācija iesaistāma gadījumā, ja konflikta risinājums nav panākts klases audzinātāja, psihologa un/vai sociālā pedagoga darbības rezultātā.

6. Klases audzinātāja atbildība:

6.1. Klases audzinātājs darbā ar klasi vai skolēnu individuāli vardarbības novēršanā veic šādas darbības:

- saruna ar skolēnu;
- lietas apstākļu noskaidrošana;
- skolēna paskaidrojums (uz vienotas skolas veidlapas);
- vienošanās ar skolēnu;
- vecāku informēšana par notikušo situāciju;
- ja situācija ir nopietna, tad uz skolu tiek izsaukti vecāki un iesaistīts sociālais pedagogs.

6.2. Klases audzinātāja preventīvā darbība

6.2.1. Klases audzinātājs informē, diskutē, sarunājas ar skolēniem klases stundās par aktuālām tēmām, kas saistītas ar vardarbību.

6.2.2. Klases audzinātājs organizē lekcijas klasē par aktuālām tēmām, saistītām ar vardarbību, uzaicinot lektoros.

6.2.3. Klases audzinātājs iepazīstina vecākus ar vardarbības novēršanas plānu un veic pārrunas ar to skolēnu vecākiem, kuri iesaistīti vardarbībā.

7. Sociālā pedagoga atbildība:

Darbā ar vardarbībā cietušiem un vardarbību provocējošiem skolēniem sociālais pedagogs var izmantot šādas darba formas:

- 7.1. saruna ar bērnu, vecāku, skolotāju,
- 7.2. lietas apstākļu noskaidrošana, problēmas definēšana,
- 7.3. skolēna uzvedības novērtēšana,
- 7.4. antisociālas uzvedības riska, morāles normu, likuma normu izskaidrošana,
- 7.5. sociāli pieņemama uzvedības modeļa izstrādāšana un tā integrēšana,
- 7.6. personisko resursu meklēšana,
- 7.7. iedrošināšana,
- 7.8. intervija,
- 7.9. diskusija,
- 7.10. paskaidrojums no bērna,
- 7.11. sarunas protokols,
- 7.12. līgums un/vai vienošanās ar bērnu,
- 7.13. sociālpedagoģiskās korekcijas plāna izstrāde un realizācija,
- 7.14. nepieciešamības gadījumā vērsšanās pie domes sociālā dienesta, bāriņtiesas, pašvaldības un Valsts policijas.

8. Psihologa atbildība:

- 8.1. iespējamās vardarbības profilakses darba veikšana pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas medmāsas, skolas administrācijas, dežūrskolotāja, jebkura skolas darbinieka pieprasījuma (klases audzinātāju sanāksmēs, vecāku sapulcēs, klašu grupās);
- 8.2. psiholoģiskais vardarbības situācijas izvērtējums pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas medmāsas, skolas administrācijas, dežūrskolotāja, jebkura skolas darbinieka pieprasījuma;
- 8.3. psihoemocionālās korekcijas darbs ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības; (individuālās konsultācijas saskaņojamas ar vecākiem);
- 8.4. citu speciālistu (psihiatra, neirologa, ģimenes ārsta, krīzes centru) ieteikšana darbā ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības.

9. Skolas medicīnas māsas atbildība:

- 9.1. sniegt pirmo medicīnisko palīdzību;
- 9.2. izvērtēt nepieciešamību neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanai, citu medicīnas darbinieku, ģimenes ārsta piesaistei;
- 9.3. par konstatētajiem vardarbības gadījumiem informēt klases audzinātāju, sociālo pedagogu, cietušā vecākus un skolas administrāciju;
- 9.4. piedalīties klašu stundās un sapulcēs un sniegt izskaidrojošu informāciju par medicīniska rakstura sekām vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, sniegt konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai.

10. Skolas administrācijas darbības vardarbības gadījumā:

- 10.1. saruna ar vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, to vecākiem, skolotājiem;
- 10.2. iepazīšanās ar lietas apstākļiem;
- 10.3. sarunas protokols;
- 10.4. par iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumiem piemērot sodus:
 - 10.4.1. piezīmi;
 - 10.4.2. brīdinājumu;
 - 10.4.3. rājienu.
11. Par vardarbībā cietušo un provocējošo skolēnu problēmsituācijām un skolas darbinieku veiktajām darbībām skolā skolēnu vecākus informē konflikta risināšanā iesaistītais pedagogs un vienojas par turpmākajām pedagoģiskajām darbībām.